

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

НА ГОДИНУ . . . . . 6 дин.
 НА ПОЛА ГОДИНЕ . . . . . 3 "
 ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ НА ГОДИНУ . . . . . 9 "

НЕДЕЉА 25. АПРИЛА 1893.

ЦЕНА ЈЕ ОГЛАСИМА 6 ПР. ДИН. ОД ВРСТЕ

ПРЕТПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
 А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА

Рукописи не враћају се

Неплаћена писма не примају се.

Грађанству вароши Београда.

Збор грађана београдских, сазван 21. Новембра 1892. год. за решење питања о поверењу или неповерењу општинском представништву није се могао одржати правилно, због чега је Државни Савет, а на жалбу представништва општинског, решењем својим од 30. Новембра 1892 год. Бр. 3913 поништио радњу тога збора.

Исто је тако Државни Савет, решењем својим од 1. Децембра 1892 год. Бр. 3933. поништио и наредбу Управе вар. Београда од 22. Новембра исте године, којом је тадање општинско представништво смењено са дужности и уведена привремена Управа.

Оба та решења Државног Савета извршена су тек 6. Априла 1893 год. када је наредбом Управе вар. Београда од 6. Априла 1893 год. Бр. 5148. уведена у дужност законита општинска управа.

По што је према овоме изјава грађана београдских о неповерењу општинском представништву остала не решена, то је одбор општински у седници својој од 19. Априла 1893 год. на основу члана 13. закона о општинама

РЕШИО, ДА СЕ САЗОВЕ

ОПШТИНСКИ ЗБОР

НА ДАН 2. МАЈА 1893. ГОД.

НА КОМЕ СЕ ИМА РЕШИТИ ПИТАЊЕ О ПОВЕРЕЊУ ИЛИ НЕПОВЕРЕЊУ САДАЊОЈ ОПШТИНСКОЈ УПРАВИ, И ТО: ПРЕДСЕДНИКУ, ЧЛАНОВИМА СУДА, КМЕТОВСКИМ ПОМОЋНИЦИМА, ОДБОРНИЦИМА И ОДБОРСКИМ ЗАМЕЊЕНИЦИМА.

Ко од гласача буде за поверење општинској управи, гласаће **за**, а ко буде за неповерење гласаће **против**.

Право гласања на општинском збору, према чл. 14. закона о општинама имају сви пунолетни чланови општине, који плаћају 15 дин. годишње непосредне порезе, а који нису под старатељством или који по прописима чл. 16. и 17. овог закона, право гласања немају или су га изгубили. У задрузи имају право гласања на збору сви задругари, ма сви скупа не плаћали 15. дин. непосредне порезе, ако нису чланом 16. и 17. изузети. Тако исто имају право гласања и она лица, која су ослобођена од плаћања пореза по члану 61. тачке в. и г. закона о непосредном порезу) што су постала неспособна за рад, или су инвалиди, или они, који примају милостињу из државне касе.

Немају право гласа на општинском збору:

1., они који су осуђени због злочинства, докле своја права не поврате, или који су лишени грађанске части за време пресудом одређено, као и они који су осуђени због преступа, који безчасте и јавни морал вређају, док не прође година дана од дана издржане казне;

2., који се налазе под судским ислеђењем за дела под 1 наведена;

3., који су пали под стецниште за време док стецниште траје;

4., који су под полицијским надзором;

5., који ма колико дугују у име порезе осим текућег поштоја.

Официри, војници сталног кадра не учествују по 16-ом члану закона у саветовању општинског збора.

Збор овај почеће тачно у 8 часова изјутра а бирачи могу долазити на изборно место до 6 часова у вече тачно, у које ће време престати пуштање бирача на биралиште.

Гласање на овоме збору вршиће се по квартовима и то на овим местима:

а) За **кварт варошки** — у основној мушкој школи код саборне цркве (дубровачка улица).

б) За **кварт теразиски** — у теразиској муш. школи (улица 2 јаблана).

в) За **кварт дорђолески** — у основној мушк. школи (Душанова улица).

г) За **кварт савамалески** — у основној мушк. школи улица Краљевић Марка.

д) За **кварт палилулески** — у основној мушк. школи (школска улица); и

ђ) За **кварт врачарски** — у основној мушк. школи (пријеполска улица, спроћу војне болнице).

САСТАВ БИРАЧКИХ ОДБОРА ОБЈАВИЋЕ СЕ ДОЦНИЈЕ

**Од Суда општине вароши Београда 20. Априла 1893. године
АБр. 2160.**

ГРАЂАНСТВУ ВАРОШИ БЕОГРАДА.

Суд општине вароши Београда објављује грађанству, да су бирачки спискови за бирање народних посланика на дан 18 Маја 1893 год. готови, и да стоје грађанству на углед.

Према чл.: 24, 25, 103 и 103 зак. о изборима народних посланика, сваки има право да ове спискове прегледа да из њих што испише или да их и целе препише, да их обзнањује или штампа и да, било за себе било за другога тражи у законом року исправке, како налази да у њима треби учинити.

Исправке се у списковима могу тражити до 28 Априла тек. год. закључно (чл. 103. зак. о изборима народних посланика).

Посланике ће моћи бирати само они, који су у бирачким списковима уписани, кад добију бирачку карту. После 28. Априла ове године нико нема права да тражи исправке спискова, макар у њих не био уписан ко треба, или био уписан ко не треба.

Спискови се ови налазе код г. Милоша Борисављевића пореског књиговође оп-

штине београдске коме ће се грађани са својим захтевима око исправке спискова обраћати. Усмене захтеве г. Борисављевић ће ставити у записник.

Уз свако тражење око преправке спискова, морају се поднети и докази.

Од Суда општине вароши Београда
9. Априла 1893. г. АБр. 1935.

НАРЕДБА.

Општински суд приметно је: да се рани отпади покупљени са ђубришта, као што су: коске, старе крпе, хартије стакларије и томе подобно носе по свима варошким тржиштима и улицама ради продаје. Како је ово противно санитарским прописима о одржавању чистоте, која је један од најбитнијих услова за здравље становништва, то суд општине вароши Београда позван чл. 36. зак. о општинама за одржавање санитарских прописа

Наређује:

да се продаја и куповина ових отпадака може вршити од сада само на друму вишњичком и нигде више.

Ко би противно поступио овој наредби казниће се по §. 326 крив. закона.

Сбр. 4306. Од суда општине вароши Београда 16. Априла 1893 г. у Београду.

ОБЈАВА.

Многе се општине и друге власти обраћају на општину београдску са захтевима, да она или наплати од некога порезу, или да кога у порезу уврети, или да што друго по овоме послу уради.

Како општина београдска према закону о непосредној порези не ради ове послове, но за то постоји нарочито пореско одељење за вар. Београд, то, да би се излишна преписка избегла, Суд општине вар. Београда

Објављује,

да се све ово-земаљске власти обраћају по напред именованим пословима непосредно пореском одељењу за вар. Београд.

Од суда општине вароши Београда, 17. Априла 1893. год. СБр. 4546.

ЦАР СИМЕОН-СИНИША НЕМАНИЋ ПАЛЕОЛОГ

ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Радослав Агатовић

(са једном земљописном картом)

(Направила општина Београдска другом Видовданском нарадом)

Мото:

„Praescriptum munus analium reor, ne virtutes sileantur, utque pravus dictis factisque ex posteritate et infamia metus sit“.

Tacit., Ann. lib. III., cap. 65.

III.

Деспот Симеон-Синиша Немањић
(од 1347.—1357.)

„Велико царство само вѣ себѣ раздѣлялся запустѣть“ — Лука, глава 11. 17.

(НАСТАВАК)

Да ли је могућно, да је она царица Јелена, жена Душанова, којој је муж њен за живота свога давао уза се увек

прво место, и која је за све време његове владе имала учешћа у решавању сваког значајнијег политичког предузећа, после његове смрти, могла бити равнодушна према приликама и догађајима, који се на њене очи развијаху на двору српском, и мирно гледати, како се постепено поткопава престо сину њеном? Је ли могло бити, да царица Јелена не примети опаке намере Вукашинове, и мирно гледати, како се и њој мало по мало ускрађује свака власт, и свако учешће у државним пословима? — Ако би се и могло узети, да је и она могла допустити, да је ласкање и беспримерна притворност Вукашинова обману и заварају њене очи, да не примети у први мах његове црне планове, ипак не може се никако узети то, да је она после смрти свога мужа упустила из својих руку сву власт, коју је и за живота Душанова имала, и повукла се у миран и безбрижан живот. Не само да се та конвенција може извести из њенога понашања у државној управи за живота свога мужа, већ и њен даљи рад, после смрти Душанове, нарочито рад, да сруши онога моћног и најопаснијег претендента на српски царски престо, дају нам јасна доказа, да је Јелена и после 1355. год. у време када

у царевини српској завлада највећи неред, када силна властела српска задирале сваки на своју страну, имала у својим рукама извесну власт. То нам показују не само ондашње унутарње прилике српске царевине, према којима се не може ни замислити, да је царица Јелена била равнодушна, већ и стари историци: Кантакузен¹⁾ Du Cange²⁾, а по њему и Пејачевић³⁾. Из престонице своје у *Среза*, царица Јелена је владала самостално још и неколиким градовима у околини, тежећи, да по којег и од властеле српске привуче на своју страну. Да постане на тај начин моћна и силна, увиђајући слабу руку Урошеву, она се надала, да ће моћи одржати царство српско у јединству и савладати онога опасног противника престолу њенога сина, од кога је онолико стрепела, док он још беше младићем, без икакве власти и силе. Обративши сву пажњу, да Синишу само уништи, царица Јелена није можда ни била у стању приметити опаке намере Вукашинове. Али овај препредени и лу-

1) Cant. Hist. bsant. III. c. 43. p. 314.

2) „Fam. dalmatinae“, § LXI. p. 62.

3) Historia Serviae, 299.

НАРЕДБА.

Одбор је општински у својој седници од 15. Априла 1893 год. на основу чл. 5. закона о чувању пољских имања прописао ове казне за потрице за ову 1893 год.

I. За прегажени или опашени 1 квадрат метар пашњака, браника, воћњака, ливаде и детелине 0-10 дин.;

II. За један кв. метар банште бантованцинице — прегажен или опашен, 0-50 дин.

III. За један чокот виноградеки упропашћен 1-00 дин.;

IV. За прегажени или опашени 1 квадрат метар њиве засејане јечмом или овсом 0-15 дин.;

V. За прегажени или опашени 1 квадрат метар њиве, засејане житом или ражи 0-20 дин.;

VI. а) За један струк кукурузни прешања 0-05 дин.;

б) За један струк кукурузни после прешања 0-10 дин.;

в) За један струк кукурузни после првог копања 0-15 дин.;

г) За један струк кукурузни после другог копања 0-20 дин.

Од стране суда општине вар. Београда 19. Априла 1893. г. СБр. 5058.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

XVIII. ВАНРЕДАН САСТАНАК
15. Априла 1893. год.

Председавао председник г. Милован Р. Маринковић, присуствовали члан суда г. Јов. Антонијевић, кметов. помоћ. г. Коста Чушић, од одборника били г. г. Никола Х. Поповић, Ђ. Ж. Нешић, Коста Б. Михаиловић, Сава Вељановић, Р. Драговић, Ф. Васиљевић, Ј. Ђуровић, Милош Триковић, Михаило Јанковић, Ј. Јовановић, Милутин Марковић, Ђ. С. Новаковић, М. Велизарић, Ђ. Димитријевић, Коста Д. Главинић, Др. Марко Т. Леко, Мих. Д. Бајковић, Андреја Одавић и Милан Ђурић.

I.

Прочитани су записници одборских одлука седница држаних 7. и 10. Априла 1893. год. и примљени су без измене.

кави човек појмио је стање, у коме се и она и сва Србија налазила тада, па је е тога и гледао, да се користи тим приликама, те да се дочепи и онога места, за којим је толико жудео. Па је неке од властеле српске он вукао на своју страну, неке пак царица Јелена са Урошем; а неки су стајали у дилеми, не знајући коме да се приволе, док су четврти отишли са свим на другу страну, под барјак једнога човека, који ће ускоро с југа оздо да загрози и Призрену и Серезу.

Доведена Србија у тако жалосно унутарње стање, није ни чудо, што ускоро виде у себи поред законитога наследника и цара, нејаког Уроша, са мајком му царицом Јеленом, и два претендента на царски престо, — једнога препреденога и до крајности амбициозног и лукавог политичара Вукашина; и другога најопаснијега претендента, који је подједнако претио опасношћу и Вукашину, и цару Урошу с матером му; — претендента, који је био не само доста снажан и моћан, да у оном унутарњем хаосу и метежу зграби круну Урошеву, већ који је износио и неко своје старинско породично право, по коме после смрти Душанове, њему *по праву* припада царски престо. Тај други претендент беше брат

II.

Председник извештава одбор, да је суд општински решењем својим од 15. Априла 1893. год. Абр. 2058, одредио *деветнаест* пара дин. цену хлебу по килограму а да се продаје хлеб по *двадесет* пара дин. у тежини 1053 грама. Одбор је примио к знању ово саопштење.

III.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд Абр. 2019, 1994, 2074, Абр. 1894, 1951, 1931, и акта иследног судије за варош Београд Абр. 1952, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да је Младен Милић, тргов. доброг владања и доброг имовног стања и да нема задруге; да је Алберт Сабо, доброг владања и доброг имовног стања; да је Трифун Јаћимовић, доброг имовног стања, а да му је владање његово непознато; да је Мирко Николић, доброг владања а сиротног имовног стања; да су му непознати: Ранко Чолић, Јелена Ристановић, Радојко Радојковић; да се иследни судија обрати смедеревској општини за потребно уверење за Јосифа Данона, по што он тамо од 1891 живи.

IV.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уварења о сиротном стању и породичном односу.

По прочитању тих молби Сбр. 5852, 5808, 6031, 5792. одбор је изјавио мишљење, да се Стани Стојадиновић, Живки Крављанац и Ордену Вељковићу може дати тражена уверења; да се суд претходно увери о имовном стању Јозефине Бихеле, па тек онда да јој изда тражено уверење.

V.

Одборник г. Ђорђе Димитријевић, подноси молбу, да се ослободи дужности присутничке и члане одбора цркве Св. Александра Невског, по што поред дужности одборника општ. београдске не може вршити и ове две.

По прочитању те молбе, одбор је решио, да се Ђорђе Димитријевић, ослободи дужности присутничке изабрав на његово место за присутника Димитрија Милојевића, трговца.

Г. Димитријевић да остане и даље члан одбора цркве Св. Александра Невског.

VI.

Председник износи одбору на решење три молбе, којима се траже одсуства.

Душанов, наш деспот Етолије и Акарнаније *Синиша Немањкић*. . . . .

Оно што је силног Душана за све време његове сјајне двадесетчетири - годишње владавине непрестано мучило и узнемиравало; оно што је царицу Јелену нагнало да и своју душу греша, употребљујући чак и недопуштена ередства, само да уклони са света онога, који прети опстанку престола њеног сина, — ето сад је дошло време, да се изврши, да се обистини. И Душан и Јелена непрестано се бојали, да престолу њихова сина не загрози једном опасношћу од Синише; и то, ето, сад доживе царица Јелена, да својим очима гледа, како онај, кога би она била отровом уморила, да га не спасе великодушност царска и братска љубав, сада с неким правом својим устаје, и тражи и од ње саме, да му уступи круну и престо Душанов. . . . .

Унутрашњим приликама у српској царевини већ је био потпуно спремљен страховити грађански рат. Сваки се спремао живо, да га та страховита катастрофа не изненади. На све стране простране Душанове царевине, потмуло је тињала опасна ватра; само се још ишчекивало: где ће прво избити пламен, и ко ће бити тај, који ће први креснути

По прочитању тих молби, Гбр. 363, Абр. 1782 и 2110. одбор је решио, да се Алберту Марешу општинском инжињеру одобри двадесет-петодневно одсуство Сретену Трифуновићу, контролору петнаестодневно и Станимиру Рацићу, десетару двадесето-дневно одсуство.

VII.

По прочитању молбе Читаонине београдске Абр. 1254. Одбор је решио, да се читаоница београдска ослободи плаћања кирије за 1892 годину за стан у коме се сада налази.

VIII.

На предлог одељка палилулског Сбр. 5058. — Одбор је на основу чл. 5. зак. о чувању пољског имања решио, да и у овој години важе исте оне казне за потрице, које су важиле у 1892 год. (Решење одборско од 19. Марта 1892. год. Абр. 5242. Кбр. 221).

IX.

По прочитању извештаја комисијског Абр. 1561 и 1653. о понуђеним кућама за смештај грађевинског одељења и управе водовода, одбор је решио, да председник општине одреди нарочито повереништво, да оно изабере једну од кућа, што су понудили браћа Леко, Коста Н. Лазаревић и Радован Барловац, па да са сопствеником изабране куће учини погодбу о закупу.

X.

По прочитању реферата члана суда г. Јована Антонијевића Абр. 2051. којим се извештава суд, да општински правозаступник г. Милан Ст. Марковић од 7. Априла никако не долази на своју дужност, одбор је решио, да се општински правозаступник г. Милан Ст. Марковић, због недоласка на дужност од исте разреши и да му се одузме пуномоћство.

Избор новог правозаступника, да се остави за идућу седницу.

XI.

Главни благајник г. Михаило Стевановић, подноси оставку на своју дужност.

По прочитању тога акта Абр. 1795. Одбор је решио, да се уважи оставка г. Михаила Стевановића на дужност главног благајника и да се од исте одмах разреши.

Дужност главног благајника да врши привремено члан суда, кога ће председник општине одредити, с тим да се распише стечај за ово место под погодбама раније одређеним.

варницу у тај потмули огањ. Најзад дође и тај час. *Прву варницу, која отаочише грађански рат у Србији, креше главом десиот Синиша Немањкић*. . . . .

Видећи како се нагло распада царство његовога пок. брата, и како као на јагму грабе један по један део српске царевине поједини осибљени властелини; а гледећи на престолу српском нејаког синовца свог Уроша, који је и сувише био слаб, да томе грабежу стане на пут, Синиша устаје и објављује своје право на круну српску, и труди се, да је се дочепи, не би ли он могао спречити даље распадање српског царства. Је ли такав поступак Синишин за осуду? — „Синиша не устаје по злоупотреби своје власти — јер он то не би ни учинио, да на престолу брата му седи достојни заменик Душанов; он не устаје ни као бунтовни намесник једне области, у двогубој злочиној намери да преотме власт од свога законитога цара. Он устаје као син краља Дечанскога, као брат Душанов, по оцу, као дејствително најстарији Немањкић. Он се неставља као легитимиста; он брани стару државо-правну установу, по којој је ваљало да на упражњени престо седи свагда онај, који је по годинама најстарији члан ди-

XII.

По што је општина београдска остала без и једног инжењера, а међу тим послови се не могу одлагати, то је Одбор општински на предлог Председника општине решио, да се Радован С. Мутавашић, бив. општински инжењер узме у службу општинску са годишњом платом од пет хиљада динара и да привремено врши дужност представника инжењерског одсека.

Да суд општински у споразуму са управником грађевинског одељења распише стечај за потребан број инжењера.

XIII.

Одборник г. Ђорђе Ж. Нешић изјављује, да је дознао да закупац цубока Петар М. Михаиловић, није до данас дао ни једну пару на име аренде, и тражи да се предузму најенергичнији кораци, да се општински интерес сачува; да је лиферант зоби предао општини рђаву и ужежену зоб, и тражи да се против лиферанта и против прималаца по закону поступи, како би се и у овом погледу интерес општински сачувао.

Председник изјављује, да су обе ствари већ у току рада и да ће све могуће учинити да се општина од штете сачува.

XIV.

Председник износи одбору на решење молбу одбора госпођица за прикупљање прилога за пострададе од земљотреса, којом се тражи да и општина београдска извесну суму новаца им приложи.

По прочитању те молбе одбор је одлучио, да се о овој молби у једној идућој седници решава.

XV.

Председник општине г. Милован Р. Маринковић, чланови суда г. г. Јован Антонијевић, Јован Илић и Димитрије Вељковић, кметовски помоћници г. г. Андра Надеждић, Данило Чонкић, Младен Тодоровић и Коста Чушић, дају оставке на своје дужности у београдској општини, да би тиме дали прилике грађанству престонице, да у представницима своје општине виде људе од свога поверења, по што је увођењем њиховим у дужност задовољена законитост и повраћен углед Државном Савету.

По прочитању тога акта Одбор је одлучио, да се о овоме у идућој седници решава.

XIX. ВАНРЕДАН САСТАНАК

17. Априла 1893 год.

Председавао председник г. Милован Р. Маринковић, присуствовали чланови суда: г. г. Јован Антонијевић, Д. Т. Вељковић и Јован Илић, од одборника били: г. г. Атанасије Капетан-Спасић, Димитрије Р. Гајић, Ђорђе Неранчић, Ђ. С. Новаковић, Љ. Јовановић, Др. П. Поповић, М. Велизарић, Мих. П. Бончић, Филип Васиљевић, Милан Капетановић, С. Азрица, М. Ј. Марковић, Лазар Радовић, Коста Б. Михаиловић, Милош Триковић, Никола Х. Поповић, Мих. М. Ђорић, Ђорђе Ж. Нешић, Андреја Ј. Одавић, и В. М. Тодоровић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 15. Априла 1893, и примљен је без икаквих измена.

II.

Сходно одлуци одборској од 15. Априла 1893 год. КНбр. 156. Председник износи одбору на решење оставку управе општинске.

После дуже дебате о томе предмету, одбор је одлучио, да се у идућој седници донесе коначно решење по овој ствари.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ.

Промена стана. Од 1. Маја ове године грађевинско одељење општине београдске и управа београдског водовода биће у згради званој „Лондон“ на Њошку Краљ Миланове и Кнез Милошеве улице.

Одељак врачарски општине вар. Београда напушта свој досадашњи стан и од 1. Маја биће настањен у кући Крете Поповића, Милутинова улица бр. 58. — до садашњег одељка.

СТЕЧАЈ.

Оставком г. Михајла Стевановића, у пражњено је место главног благајника општине београдске на које се овим стечај расписује.

Плата благајнику је по буџету 4.000 динара. Добро је ако кандидат буде вишач дуплом књиговодству и свима пословима, што спадају у дужност благајника.

Изабрати благајник има положити кауцију од 20.000 дин. у готовом новцу или у државним хартијама од вредности или у непокретном имању.

Писмене молбе са доказима о спреми имају се упутити на председника општине београдске најдаље до 10. Маја 1893. године.

Од суда општине вар. Београда 24. Априла 1893 год. Абр. 1795.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ.

I. Димничарство:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0-20 д.
б) За неузидан шпархерд	0-20 д.
в) За узидан „	0-40 д.
г) За велики узидан шпархерд у гостионици	0-50 д.
д) За чишћење димњака од два спрата	0-20 д.
ђ) За чишћење простог димњака	0-10 д.
е) За чишћење чункова од 2 и по метра уједно са пећима	0-10 д.
ж) За чишћење чункова од 2 и по метра уједно са више пећи	0-20 д.
з) За паљење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0-75 д.

II. Пражњење помијара и нужника:

а) Од кубног метра	10— д.
б) Од акова	0-50 д.

III. Псатарина:

а) Марка за папче за годину дана	3— д.
б) Обнављање изгубљене марке стаје	1— д.

IV. Гробарина.

а) Гроб за децу	7— д.
б) Гроб за одрасле	12— д.
в) Мала гробница	555-52 д.
г) Велика гробница III. реда	998-39 д.
д) Велика гробница II. реда	1099-32 д.
е) Велика гробница I. реда	1684-57 д.

V. Мртвачка кола:

а) Мртвачка кола стара са два коња	12-90 д.
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња	24-90 д.
в) Мртвачка кола нова са два коња	36-90 д.
г) Мртвачка кола нова са 4 коња	72-90 д.

настије¹⁾ Али права Синишина, као права стричева према синовцу, изгубила су силу своју. Само онакав владалац, као што беше Душан, могао је да прекине ту стару државноправну установу, и да он буде основа престолонаследству. „На тај начин падао је стари поредак: Синиша не може ништа да учини, држећи се племенског старог правила. Јачи беше нови ред, по коме син беше наследник оцу.“²⁾

Али пре него што бисмо са Синишом и његовом војском пошли на Србију, ради остварења његових претензија на престо српски, да се обазремо за часак на догађаје и прилике у његовој деспотовини, који се развијаху ту од времена смрти цара Душана 1355. год., па до проглашења Синишиног за цара, 1357. год., и његовог похода на Србију.

Као што је познато, Душан је умро 20. Децембра 1355. год.³⁾ Одмах за њим премину и неколико његових војвода, међу којима бејаше и његов љубимац, Ђесар

Прељуб, управник Тесалије, Јелинске Влахије и Јањине.¹⁾ Чувши за смрт Душанову, и сазнавши за оно жалосно унутарње стање, у коме се тада Србија налазаше после 1355. год., Матија Кантакузен, син Јована Кантакузена, и зет му Нићифор Анђеловић II.²⁾, који је тада био управник Еноса, склопе одмах узајамни савез, и похитају, не би ли они први што год уловили у оној мутној води, која тада Србијом протицаше. Ну обојица беху лоше среће. Матија е помоћу 5000 најмљених Турака пође на столицу царице Јелене, на *Срез*, али га одатле храбро одбије војвода *Болчи*, жива зароби и преда Јовану Палеологу, цару грчком.³⁾ Деспот Нићифор Анђеловић II. је у почетку био боље среће. Њему се тада указаше врло zgodне прилике, да поврати земље свога оца, којих се он сматрао као законити наследник. Па како

¹⁾ Дестуније „Епир хроника“ 3. — Porf, — „Chron. gréco-romanes“ 530.

²⁾ По оцу, он је племена „Orsini-a“, али по матери, лове Анђеловића, које је презиме и носио, пошто се сматрао за наследника земаља, којима су најпре Анђеловићи владали.

³⁾ „Гласник срп. уч. др.“ XIII 324.

Тесалија у то доба беше смрћу Прељубовом без господара, то он прво, по свој прилици 1356. год., удари на њу. Оставивши своју жену у Еносу, он дакле с флотом пође ка Тесалији, па је без боја и освоји.¹⁾ Користећи се нередима, и забунама које владаху у српској царевини, на коју деспот Синиша беше обратио тада сву своју пажњу, Нићифор груне из Тесалије год. 1357. с војском и на земље свога зета. Синиша, занет тада спремањем да удари на Србију, и да се дочена царске круне, није се могао одупрети Нићифору, те овај убрзо завлада Етолијом и Акарнанијом, а Синишу с Томајдом и децом протера у Касторију.²⁾ На тај начин Нићифор је имао у својим рукама целу деспотовину свога оца: Јел. Влахију, Епир, Етолију и Акарнанију, а поред тога још и Тесалију, „државу“ Прељубову.³⁾

(НАСТАВИТЕ СЕ)

¹⁾ Ibidem. — Еп. Хроника 6; — Cant. Hist. bysant. III. 315.

²⁾ Ibidem. — Гласник XIII. 325.

³⁾ Pouqueville: „Voyage dans la Grèce“, — t. V. p. 217.

¹⁾ Гласник 35., стр. 169.

²⁾ А. Мајкова: „Истор. Срба“, превео Ђ. Даничић, стр. 79.

³⁾ Срећковића „Ист. Срба“ II. 730.